

Vejledende udtalelse om særlige regler for udøvelse af kommunal fjernkøling

Energistyrelsen har udarbejdet denne vejledende udtalelse om særlige regler for udøvelse af kommunal fjernkøling.

Energistyrelsen bemærker, at Energistyrelsen alene udtaler sig vejledende om reglerne.

Energistirelsens vurdering

Særlige regler for udøvelse af kommunal fjernkøling

Kommunens hjemmel til at udøve fjernkølingsvirksomhed fremgår af § 2 i fjernkølingsloven¹. En kommune kan udøve fjernkølingsvirksomhed inden for egen kommunegrænse, når kommunen helt eller delvis ejer en fjernvarmevirksomhed, jf. kapitel 1 a varmforsyningsloven². Opfyldelse af betingelsen skal dokumenteres i et givent projektforslag, hvorefter kommunalbestyrelsen vurderer, om betingelsen for udøvelse af kommunal fjernkøling er opfyldt.

Delvist ejerskab af varmforsyningsvirksomhed omfatter de tilfælde, hvor flere kommuner sammen ejer en fjernvarmevirksomhed, f.eks. transmissionsselskaber, som det kendes fra bl.a. Trekantsområdet og Hovedstadsområdet.

Særlige regler for kommunens udøvelse af fjernkøling uden for kommunegrænsen

Ønsker en kommune at udøve fjernkølingsvirksomhed i andre kommuner, skal fjernkølingsvirksomheden, udover ovenstående krav, opfylde mindst ét af følgende kriterier, jf. § 2, stk. 2, i fjernkølingsloven:

1. Den kommunale fjernkølingsvirksomhed udøves inden for et område udlagt til fjernvarme, som forsynes af den varmforsyningsvirksomhed, som kommunen er helt eller delvis ejer af, *eller*
2. Fjernkølingsvirksomheden udnytter synergieffekter med det fjernvarmeområde, der forsynes af en fjernvarmevirksomhed, som kommunen helt eller delvis er ejer af.

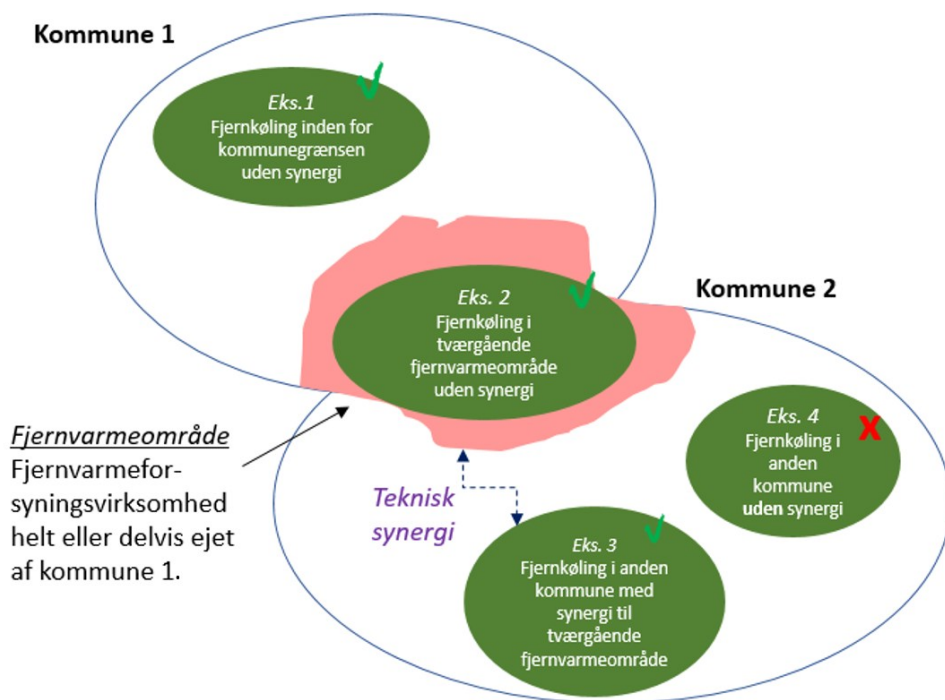
Figur 1 illustrerer reglerens betydning i praksis. Eksemplerne viser, hvilke muligheder en kommune med fjernkølingsvirksomhed (kommune 1) har for at udøve fjernkølingsaktivitet i en anden kommune (kommune 2).

¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2026/428>

² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2026/465>

I alle eksempler forudsættes kravet om helt eller delvist ejerskab og effektiv fjernkøling at være opfyldt, jf. § 2 i fjernkølingsloven.

Figur 1. Illustration af reglerne for kommunens udøvelse af fjernkøling uden for kommunegrænsen. Fjernvarmeområdet er illustreret med hyserød.

De to muligheder for at drive fjernkøling uden for kommunegrænsen beskrives yderligere i afsnittende nedenfor.

Fjernvarmeområde uden for kommunegrænsen

Reglerne for kommuners deltagelse i varmeforsyningsvirksomhed, herunder hvor en kommune kan etablere varmeforsyning, følger som tidligere nævnt af kapitel 1 a i varmeforsyningsloven. Det fremgår heraf, at kommunen i visse tilfælde kan drive varmeforsyningsvirksomhed ud over egne kommunegrænser. En kommune kan varetage varmeforsyningsvirksomhed i andre kommuner, hvis udvidelsen af forsyningsområder sker på baggrund af et godkendt projektforslag eller overtagelse af en virksomhed, og der er fysisk forbindelse mellem varmedistributionsnettene i og uden for kommunen, jf. varmeforsyningslovens § 2 b, stk. 2.

Retten til at forsyne et fjernvarmeområde er reguleret af § 11 i projektbekendtgørelsen.

Heraf følger, at det eksempelvis vil være muligt for kommune 1 at etablere fjernkøling inden for et fjernvarmeområde i kommune 2, hvis kommune 1 helt eller delvist ejer den varmedistributionsvirksomhed, der er tildelt retten til at forsyne det pågældende

fjernvarmeområde. Den pågældende varmedistributionsvirksomhed skal være tildelt ret til at forsyne området gennem et godkendt projektforslag, jf. projektbekendtgørelsen. Med fjernvarmeområde menes en områdeafgrænsning, som er udlagt til fjernvarme, jf. kapitel 2 i varmforsyningsloven.

Kommunale fjernkølingsvirksomheder kan dermed etablere fjernkølingsaktiviteter uden for kommunens grænse, inden for det sammenhængende fjernvarmenet, som kommunen efter varmforsyningsloven er helt eller delvist ejer af. Med fjernvarmenet menes et fjernvarmedistributionsnet. Dette kan eksempelvis være kommunens egen fjernvarme, såvel som en anden fjernvarme inden for det fysiske net, som kommunen er helt eller delvist ejer af. Kommunernes fjernkølingsaktiviteter er dermed indirekte afgrænset til etableringen af fjernvarmeaktiviteterne efter varmforsyningsloven.

Synergieffekter

Tidligere kunne kommuner kun udøve fjernkølingsvirksomhed, hvis fjernkølingsanlægget fremmede energieffektiv køling og udnyttede synergieffekter med fjernvarme. Dette generelle synergikrav er ophævet ved [ændringslov nr. 2388 af den 14. december 2021](#) og i stedet erstattet af et teknisk synergikrav. Ophævelsen af det generelle synergikrav giver kommunerne mulighed for at drive fjernkølingsvirksomhed inden for egen kommunegrænse uden krav om udnyttelse af synergieffekter med fjernvarme. Det medfører samtidig, at de kommunale fjernkølingsvirksomheder får et friere teknologivalg og dermed bedre rammer for at udøve fjernkølingsvirksomhed.

Det tekniske synergikrav finder kun anvendelse i de tilfælde, hvor kommunen ønsker at etablere fjernkølingsaktivitet *uden for egen kommunegrænse*, og hvor fjernkølingsaktiviteten ikke udøves inden for et område udlagt til fjernvarme, der forsynes af den varmforsyningsvirksomhed, som kommunen er helt eller delvist ejer af. Med teknisk synergikrav menes, at kommunale fjernkølingsprojekter skal udnytte fjernvarme til at producere fjernkøling eller udnytte overskudsvarme fra fjernkølingsaktiviteten til fjernvarmeproduktion i det fjernvarmeselskab, som kommunen er helt eller delvist ejer af.

Det tekniske synergikrav afskærer ikke kommunen fra at eje, etablere og drive rene kølingsanlæg uden for egen kommunegrænse, men det er påkrævet, at det samlede kølingssystem er med til at udnytte synergier med fjernvarme fra det fjernvarmeselskab, som kommunen er helt eller delvist ejer af. Det vil sige, at den kommunale fjernkølingsvirksomhed kan anvende forskellige teknikker til produktionen af køling, som f.eks. absorptions- eller kompressionsvarmepumper kombineret med et kølingslager og frikøling, hvis systemet som helhed i overvejende grad udnytter synergieffekter med fjernvarme fra det fjernvarmeselskab, som kommunen er helt eller delvist ejer af. Det tekniske synergikrav skaber derfor ikke en barriere for etablering af rene fjernkølingsanlæg, men det er et krav, at det samlede fjernkølingssystem er med til at udnytte synergieffekter med fjernvarmen fra det fjernvarmeselskab, som kommunen helt eller delvist ejer.

Dokumentation ved placering af fjernkølingsanlæg uden for kommunegrænsen

Kravet om dokumentation for at en kommune kan etablere fjernkølingsaktivitet uden for kommunegrænsen kan udledes af fjernkølingslovens § 2, stk. 2. Ønsker en kommune at placere et fjernkølingsanlæg uden for egen kommunegrænse afhænger dokumentationen af, hvorvidt kommunen vil etablere fjernkøling inden for eller uden for det fjernvarmeområde, som kommunen helt eller delvist ejer.

Hvis fjernkølingsanlægget placeres i et fjernvarmeområde, som kommunen helt eller delvist ejer, er det nødvendigt med dokumentation for, at fjernkølingsaktiviteten foregår i et fjernvarmeområde. Ønsker kommunen at foretage fjernkølingsaktiviteter uden for et fjernvarmeområde, er det nødvendigt med dokumentation for synergieffekterne mellem kommunens fjernkølingsprojekt og fjernvarme. Dokumentationen skal både foreligge for projekter, der behandles i Energistyrelsen og i kommunalbestyrelserne.